

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Marian
Nazwisko: Mentel
Miejsce urodzenia: Kolonia Popina
Data urodzenia: 07-10-1930
Imię ojca: Bolesław
Imię matki: Maria

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta śledcze Akta śledcze w sprawie nielegalnej organizacji "Związek Młodzieży Polskiej Podziemnej" założonej w 1947 na terenie Gimnazjum Technicznego w Bydgoszczy, we wrześniu 1949 przemianowanej na "Krajową Armię Podziemną" (KAP). W maju 1950 organizację zlikwidował Wydz. III WUBP Bydgoszcz. Marian Mentel, pseud. "Szprotka", 15.05.1950 tymczasowo aresztowany, umieszczony w więzieniu w Bydgoszczy, 04.07.1950 pociągnięty do odpowiedzialności karnej na fakt, że "był członkiem zbrojnej nielegalnej organizacji pod nazwą >Związek Młodzieży Polskiej Podziemnej< przekształconej następnie we wrześniu 1949 r. w organizację pod nazwą >Krajowa Armia Podziemna<" oraz, że przechowywał bez zezwolenia pistolet. 19.07.1950 akt oskarżenia przesłano do Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.	IPN By 070/2788 t. 1-2 (2862/III)	
Akta prokuratorskie 15.05.1950 objęty postępowaniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy w zw. z podejrzeniem o to, że "od miesiąca listopada 1949 r. do dnia zatrzymania, tj. 14 maja 1950 r. na terenie m. Bydgoszczy był członkiem nielegalnej organizacji, występującej p.n. "Krajowa Armia Powstańcza" (Krajowa Armia Podziemna), mającej na celu w drodze przemocy zmienić ustrój Państwa Polskiego". Umieszczony w Więzieniu Karno-Śledczym w Bydgoszczy. 11.07.1950 oskarżony o przechowywanie bez zezwolenia pistoletu "Walther" oraz o udział w organizacji "Związek Młodzieży Polskiej Podziemnej", przekształconej następnie w "Krajową Armię Podziemną", w ramach której pełnił funkcje łącznika, uczestniczył w zebraniach organizacyjnych, werbował nowych członków. 19.07.1950 akt oskarżenia przesłano do Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy. W mat. odpis wyroku Sądu z 04.08.1950 (Sr.246/50) skazujący w/w na karę łączną 8 lat więzienia i 2 lat utraty praw publicznych i obywatelskich.	IPN By 141/112	

Akta sądowe Akta sądowe przeciwko m.in. wymienionemu, objętemu postępowaniem WPR w Bydgoszczy i Wydz. Śledczego WUBP w Bydgoszczy z powodu przynależności do nielegalnej organizacji. 04.08.1950 wyrokiem Wojskowy Sąd Rejonowy w Bydgoszczy skazał w/w na karę łączną 8 lat więzienia i utratę praw publicznych i obywatelskich na 2 lata za to, że od końca 1947 do 14.05.1950 (czyli do momentu zatrzymania) był członkiem "Związku Młodzieży Polskiej Podziemnej", następnie "Krajowej Armii Podziemnej", w którym pełnił funkcję łącznika, uczestniczył w zebraniach, założył na terenie Żołędowa pow. Bydgoszcz placówkę w/w związku i werbował nowych członków oraz, że od 01.1950 do 14.05.1950 przechowywał bez zezwolenia pistolet "Walther". Karę w/w złagodzone na podst. amnestii, następnie 06.05.1954 WSR w Bydgoszczy zarządził zwolnienie w/w z więzienia we Wrocławiu.

IPN By 66/2199-2200

Akta penitencjarne W związku z przynależnością do "nielegalnej" organizacji skazany wyrokiem WSR w Bydgoszczy z dnia 04.08.1950 (Sr. 246/50). 21.06.1950 umieszczony w Więzieniu Karno-Śledczym w Bydgoszczy, następnie od 23.03.1951 w ZK w Koronowie, od 18.11.1952 w ZK w Sosnowcu, następnie przeniesiony do OP w Knurowie, od 16.05.1953 w Raciborzu. 17.03.1954 przybył do Centralnego Więzienia we Wrocławiu, z którego został zwolniony 12.05.1954.

IPN Wr 2/19, zapis kartoteczny

Akta administracyjne Wykazy aresztowanych za lata 1947-1956. Figuruje na "Wykazie osób aresztowanych przez Wydz. III WUBP [Bydgoszcz]".

IPN By 034/123 (125-S)

Akta administracyjne "Wydział III. Meldunki sytuacyjne do Departamentu III za rok 1950". Informacje dot. zatrzymanych przez WUBP Bydgoszcz w 1950, w tym Mariana Mentla, ps. "Szprotka", członka organizacji "Krajowa Armia Podziemna", zatrzymanego 14.05.1950.

IPN By 034/90 (92-S)

Charakterystyka Charakterystyka nr 39/O organizacji "Krajowa Armia Podziemna" działającej na terenie Chojnic, Szubina, Żołędowa i Bydgoszczy od 1949 do 14.05.1950. W/w w związku z przynależnością do powyższej organizacji, w której posługiwał się pseudonimem "Szprotka", pełnił funkcję łącznika i werbował nowych członków, 14.05.1950, został zatrzymany przez Wydz. III WUBP Bydgoszcz. W materiałach: kwestionariusz osobowy nr 16 w/w na członka organizacji z dnia 17.02.1975.

IPN By 09/39 (39/O)

Charakterystyka Charakterystyka "nielegalnej" organizacji młodzieżowej "Związek Młodzieży Polskiej Podziemnej" powstałej jesienią 1947 w Bydgoszczy na terenie Gimnazjum Technicznego, "na bazie wysłuchiwanie audycji radiowych BBC i Głosu Ameryki". W materiałach: kwestionariusz osobowy nr 5 Mariana Mentla z 14.02.1975, który od końca 1947 do 06.1948 r. w Bydgoszczy był członkiem powyższej organizacji.

IPN By 09/40 (40/O)